

helsosamma nit öfverallt finnas, tror jag skolorna skulle var jemnare fördelade, än nu är fallet.

146 TILL REDAKTIONEN FÖR MORGONBLADET. BERIKTIGANDEN.

Morgonbladet n:o 126, 4.VI 1877

I referatet från Ridd. o. Adelsn. plenum den 29 anföres, att undertecknad uttalade sig mot Allm. besvärsutskottets betänkande om påbjudande af folkskola i hvarje kommun. Förhållandet är, att jag yttrade mig *för* betänkandet. Andra blad torde väl innehålla samma origtiga uppgift. Om rättelse anhålles förbindligast.

J. V. Snellman.

147 POLITISKT.

Morgonbladet n:o 131, 9.VI 1877

Alla tungor och pennor i Europa hafva i dessa dagar hugnats med en ny variation på temat för den diplomatiska konserten.

Rysslands ambassadör i London, grefve Schuvaloff har, såsom känt är, gjort en resa till S:t Petersburg. En legio af tidningsdiplomater visste genast – ur säkraste källor – att något låg derunder. Det träffade sig så väl, att han besökte furst Bismark i dennes furstendöme i Lauenburg. Häraf blef saken än påtagligare. Fursten bemedlade naturligtvis en vänlig uppgörelse mellan England och Ryssland angående de blifvande fredsvilkoren. Samtidigt var äfven sändebudet i Wien, Novikoff, kallad till S:t Petersburg. Sådane järtecken måste något betyda. Redan tidigare hade en korrespondens till tidningen »Le Nord», såsom äfven i detta blad särskildt påpekats, tillkännagifvit, att ryska regeringen sannolikt hade för afsigt att lemna stormakterna tillfälle att samråda om Turkiets blifvande ställning. Nu kommer en ny dylik korrespondens, som bebådar, att grefve Schuvaloff till London återför fullkomligt lugnande meddelanden rörande Englands intressen, Konstantinopel och Suezkanalen. Samtidigt förklarar understatssekreteraren för utrikes ärendena Bourke i parlamentet, att han icke vet, att hvarken Ryssland eller någon annan makt skulle förutsatt, att Turkiets angelägenheter komme att regleras utan en öfverenskommelse makterna emellan. Från allt detta är steget icke långt till talet om en snar fred, som gemensamt skulle påtvingas Turkiet, redan förrän ryska armén går öfver Donau. Det är nu blott på denna krok den stora kombinationen hänger. Men turkarnes nederlag i Armenien, deras Donaumonitorers öde, upplösningstillståndet i Konstantinopel och sjelfva Donauhärens skralla bestånd, hvilket numera från alla håll intygas – allt detta, menar man, skall hafva gjort turken ödmjuk.

I den sista punkten kan man visst tänka, hvad man behagar. Man har derföre också frihet att föreställa sig, att en makt, som i det inre är så maktlös som Turkiet, efter ett eller ett par vid Donau lidna nederlag måste blifva fullkomligt redlös. Och antagligt är, att Ryssland med en half miljon krigare till hands då icke skall låta sakerna bero af någon lord Elliots mellankomst. Den tid kan alltså komma snart nog, då ifrågavarande tidningsdiplomati får fröjda sig öfver sitt djupa förut-

seende. Skada blott, att det varit så allmänt, att intet särskildt blad lärer af den anledningen få glädja sig åt ökad antal prenumeranter.

Från närmaste hand hafva vi här i Finland en notis, hvilken väger tungt i de nämnda gissningarnes vågskål. H. M. Kejsaren åtföljes på sin resa till Rumänien af furst Gortschakoff sjelf jemte furstens stab, baron Jomini, statssekreteraren Hamburger o. s. v. En sådan apparat gäller säkert icke Turkiet ensamt. Ty för dess affärer vore säkert general Ignatieff man nog. Skulle vederbörande tidningsstormakter råka taga notis om Morgonbladspolitiken, skulle vi tillråda dem att fästa vederbörlig vigt vid nyss anförda faktum, hvilket vi icke ännu funnit i den utländska pressen vederbörligen aftröskadt. Den bland dem, som först förstår uppskatta detsamma, kommer säkert att väcka tillbörlig sensation och öka vördnaden för sin förvånande djupsinnighet.

148 KRIGSTEATERN.

Morgonbladet n:o 134, 13. VI 1877

20 Ehuru naturligtvis officiella underrättelser härom saknas, synes dock af de många utländska korrespondenserna framgå, att ryska armén fulländat sin uppmarsch mot Donau med enligt uppgift fyra armékorps. Om likväl alla träner, för en flodöfvergång nödigt positionsartilleri, pontoner m. m. kunnat åtfölja under de afbrott, kommunikationerna lidit genom regn och flodöfversvämningar, torde vara osäkert. Länge lärer dock numera icke kunna med öfvergången dröja. Ryska blad anmärka, att de utländska tidningsstrategerna angifvit så många öfvergångspunkter, att det blir omöjligt hitta på någon enda sådan, som icke af dem vore behörigen dryftad. Men hvar? det är ännu hemlighet. Starkaste beskjutningen af turkiska stranden torde hafva skett från Olteniza, med den effekt enligt officiel rapport, att turkarne icke förmått få några batterier i skick vid det midtemot belägna Turtukai.

40 Turkiska Donauflottiljen, som länge utgjort de kristna turkofilernas tröst och förhoppning, har af granater och torpedos fått en så bäck försmak, att den del deraf, som ännu befinner sig på fritt vatten, endast smyger fram på egen strand. Men den allmänt spridda berättelsen om Sulinamynningens forcerande af ryska krigsfartyg har visat sig vara en tidningsanka, ehuru mera simmande än vanligt. En säker och vigtig underrättelse från denna krigsteater är den om Hans Majestäts ditkomst den 6 juni – i följd af hvilken strategerne väl komma att få svåra medtäflare i diplomaterna.

50 Från Armenien är konstateradt, att general Tergukasoff, efter att hafva jagat Kurderna tillbaka mot Vansjön, fortsatt sin marsch mot vester och befinner sig på ungefär 10 mils afstånd från Erzerum. En annan corps, som förföljt de från Ardagan flyende turkarne har framkommit utan strid till Olti, på väg till Erzerum, alltså från nordost mot sydväst, äfven denna lika nära målet som den förra. Hufvudstyrkan, som inneslutit Kars befinner sig i vinkeln mellan båda dessa vägar, genom bergssträckor afskild från båda. Den måste för att komma till Erzerum i sjelfva vinkelspetsen passera svåra bergspass, hvilka sägas vara stängda af snömassor långt in på sommaren. Men som Mukhtar pascha hittat igenom på sin reträtt från Kars, torde furst Loris Melikoff kunna följa honom. Från denna trakt har engelska tidningen Daily Telegraph